

Regionens revisorer 2023-04-12

Till Regionstyrelsen
Regionfullmäktiges presidium, för kännedom

Revisionsrapport Granskning av intern kontroll i rutiner med inriktning mot tillförlitlighet i regionstyrelsens externa finansiella rapportering

Regionens revisorer har vid sitt sammanträde 2023-04-12 behandlat och godkänt revisionsrapport avseende Granskning av intern kontroll i rutiner med inriktning mot tillförlitlighet i regionstyrelsens externa finansiella rapportering.

Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll för att säkerställa rättvisande räkenskaper i den externa finansiella rapporteringen samt att övergripande bedöma den interna kontrollen i väsentliga finansiella processer.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen *i allt väsentligt* har en tillräcklig intern kontroll avseende löpande bokföring för att säkerställa ett rättvisande årsbokslut. Vi bedömer vidare att regionstyrelsen *inte helt* har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i väsentliga finansiella processer.

Granskningen innehåller ett antal rekommendationer för att stärka den interna kontrollen. Exempelvis avseende attester samt riktlinjer för inköp och upphandling.

Yttrande samt redogörelse om vilka åtgärder regionstyrelsen avser att vidta med anledning av resultatet i granskningen önskas senast 2023-08-15.

För regionens revisorer

Jan-Erik Martinsen

Lena Olofsdotter

Eva Hudin

Gösta Gustafsson

Tobias Eriksson

Lars Oskarsson

Bilaga: Revisionsrapport Granskning av intern kontroll - finansiell rapportering

Granskning av intern kontroll i rutiner med inriktning mot tillförlitlighet i regionstyrelsens externa finansiella rapportering

Region Halland

April 2023

Rebecca Lindström, certifierad kommunal revisor

Ann-Sofie Vedenbrant

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Halland genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll för att säkerställa rättvisande räkenskaper i den externa finansiella rapporteringen samt att övergripande bedöma den interna kontrollen i väsentliga finansiella processer. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att regionstyrelsen i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll avseende löpande bokföring för att säkerställa ett rättvisande årsbokslut. Vi bedömer vidare att regionstyrelsen *inte helt* har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i väsentliga finansiella processer.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga:

Revisionsfrågor	Bedömning
Är regionstyrelsens interna kontroll avseende löpande bokföring tillräcklig för att säkerställa ett rättvisande årsbokslut?	Ja
Har regionstyrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll i väsentliga finansiella processer?	Delvis

Nedan rekommendationer lämnas till regionstyrelsen:

- Stärk åtkomststyrningen till ekonomisystemet genom riktlinjer för användarbehörighet samt inför periodisk uppföljning av användare och dess behörighet till ekonomisystemet (inkl. systemleverantör).
- Överväg att upprätta en dokumenterad rutin för godkännande av bokföringsordrar.
- Överväg att uppdatera samlingsplanen för att säkerställa dess aktualitet.
- Upprätta riktlinjer kring ändring av kontoplan/konteringsregler samt upprätta kontroller för att säkerställa att rätt kontoplan och konteringsregler används.
- Inför dualitetskrav i samband med upprättande av manuella bokningar utan maskinellt attestkrav.
- Möjliggör för avstämning i resultaträkningen mot siffror i arbetsgivardeklarationen för att kontrollera att den löpande redovisningen harmoniserar med inlämnade uppgifter till Skatteverket.
- Tillse att momsrapporter kan tas ut för avstämning för att stärka den interna kontrollen samt för att tillse att korrekta siffror tas upp i momsdeklarationen.
- Överväg att sätta begränsning i attesträttighet vad gäller belopp och tidsperiod.
- Tillse att beslut tas om ny attestordning.

- Tillse att revidering av riktlinjer för inköp och upphandling görs då ny lagstiftning inom området finns sedan 2017.
- Tillse att avtal finns med samtliga bemanningsföretag.
- Tillse att utbetalningar kopplat till leverantörsbetalningar utanför koncernen sker två i förening vid samtliga betalningar.
- Inom ramen för intern kontroll, tillse att införande av attest vid ändring i kunddata sker.
- Överväg införande av kontroller på logglistor för att uppmärksamma otillbörliga förändringar i kunddata.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	4
Avgränsning	4
Metod	5
Granskningsresultat	6
Bokslutsprocessen	6
Anläggningsredovisning (immateriella och materiella)	9
Inköpsprocessen	9
Intäktprocessen	10
Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer	11
Bilagor	12

Inledning

Bakgrund

Regionstyrelsen ansvarar för att upprätta finansiella rapporter i form av delårsrapport och årsredovisning. I styrelsens uppdrag ingår även att säkerställa en tillräcklig intern kontroll i de system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen. Bristfälliga system och rutiner inom området riskerar medföra att räkenskaperna inte förs i enlighet med god redovisningssed.

Revisorerna har i sin årliga löpande granskning av räkenskaper beslutat att göra en granskning av intern kontroll i rutiner med inriktning mot tillförlitlighet i den externa finansiella rapporteringen.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om regionstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll för att säkerställa rättvisande räkenskaper i den externa finansiella rapporteringen samt att övergripande bedöma den interna kontrollen i väsentliga finansiella processer.

Revisionsfrågor som ska besvaras i granskningen är:

- Är regionstyrelsens interna kontroll avseende löpande bokföring tillräcklig för att säkerställa ett rättvisande årsbokslut?
- Har regionstyrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll i väsentliga finansiella processer?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunlag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Skyrevs utkast till vägledning för redovisningsrevision
- God redovisningssed - praxis

Avgränsning

I vår granskningsplan har vi identifierat följande processer som vi bedömt som väsentliga.

- Bokslutsprocessen
- Anläggningsredovisning (immateriella och materiella)
- Inköpsprocessen
- Intäktsprocessen

Granskningen avgränsas till rutiner inom ekonomikontoret. Regionstyrelsen är ansvarig nämnd.

Metod

En granskning av processer innebär att vi skaffar oss en förståelse för hur regionens väsentliga processer fungerar och utvärderar dessa med fokus på s.k. nyckelkontroller.

Detta innebär att vi via intervjuer och stickprov följer en transaktion genom flödet från det att en händelse initieras till dess den registreras i huvudboken.

Granskningen omfattar följande områden:

Bokslutsprocessen:

- Kontroll av rutin för löpande avstämningar
- Kontroll behörigheter ekonomisystem (attest av bokföringsorders mm)
- Kontroll att bokföringen är aktuell och följer gällande lag
- Översiktlig kontroll av försäkringsskydd (att premien är betald)
- Kontroll av inbetalning av skatter och avgifter samt moms

Anläggningsredovisning (immateriella och materiella):

- Stickprovskontroll av projekt

Inköpsprocessen:

- Stickprovskontroll av attestrutin
- Bedömning av utbetalningsrutin samt kontroll av behörigheter bank

Intäktsprocessen:

- Stickprovskontroll

Uppföljning av vidtagna åtgärder med anledning av lämnade rekommendationer i Granskning av intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Bokslutsprocessen

Kontroll av rutin för löpande avstämningar

lakttagelser

Vi har inom ramen för granskningen erhållit dokumentet "Anvisningar ekonomisk uppföljning 2022", i vilken det framgår regionens tekniska anvisningar och tidplaner, avseende ekonomisk uppföljning 2022. I samband med intervju har vi fått informationen att månadsbokslut ej upprättas varje månad och det ej sker någon central samordning av månadsbokslut. Denna information stämmer väl överens med informationen i det erhållna dokumentet. Vid varje tertial (april, augusti och årsbokslut) samordnas boksluten centralt där avstämningar och dokumentering sker enligt anvisningar. Månadsbokslut upprättas och samordnas centralt i februari och oktober. Dock ska samtliga balanskonton stämmas av månadsvis av ansvarig person.

Vi har inhämtat februaris månadsrapport och på så vis kunnat verifiera att en sådan upprättats. Vi har även granskat delårsbokslutet för augusti.

Det finns ingen dokumenterad rutin för godkännande av bokföringsordrar. Attestflöde finns för bokföringsordrar och används främst för interna omföringar mellan förvaltningar. I dessa fall krävs beslutsattest av budgetansvarig chef. Dock oftast ingen formell attest för en bokföringsorder.

Brytdagar finns för när händelser senast ska ha bokförts för respektive månad. Brytdagarna bör följas för att säkerställa att körningar av momsredovisning och koncernbearbetning är aktuella och korrekta.

Kontroll behörigheter ekonomisystem (attest av bokföringsorders mm)

lakttagelser

Dokumentation av redovisningssystemet finns, där även samlingsplan och systemöversikt framgår, upprättad år 2015.

För att erhålla behörighet till olika system, såsom ekonomi eller HR behöver en blankett fyllas i för den som efterfrågar behörighet. Denna blankett skickas in till GAS och ska vara underskriven av chef för att behörighet ska tilldelas. På systemsidan förekommer inte någon direkt uppföljning av behörigheter. Det är verksamheterna själva som ska tillse att behörigheterna är aktuella. GAS utför endast nyupplägg, ändringar och avslut på begäran från respektive verksamhet.

Det krävs ingen dualitetsprincip vid upprättande av manuella bokningar utan maskinellt attestkrav.

Vid ändring av kontoplan eller konteringsregler saknas specifika riktlinjer eller kontroller över förändringar av kontoplan och/eller konteringsregler. Ändring av fasta data styrs av Agrossos behörighetsregister. Ändringar av fasta data kan göras av systemsamordnare

samt redovisnings- och finansstrateg. Det finns en loggningsfunktion i ERP (Agresso) där rapporter kan tas ut vid behov.

Kontroll att bokföringen är aktuell och följer gällande lag

lakttagelser

Vi har i samband med granskning av delårsrapporten samt årsbokslutet verifierat att bokföringen är aktuell genom kontroll av regionens bokslutsbilagor mot huvudbokskonton. Vi har även följt upp att gällande lag efterlevs genom ett antal stickprov inom utvalda konton inom ramen för ovan nämnd granskning. Regionen lämnar i sina redovisningsprinciper eventuella avvikelser mot gällande lag.

Rekommendationer - Kontroll att bokföringen är aktuell och följer gällande lag, kontroll

- Stärk åtkomststyrningen till ekonomisystemet genom riktlinjer för användarbehörighet samt inför periodisk uppföljning av användare och dess behörighet till ekonomisystemet (inkl. systemleverantör).
- Överväg att upprätta en dokumenterad rutin för godkännande av bokföringsordrar.
- Överväg att uppdatera samlingsplanen för att säkerställa dess aktualitet.
- Upprätta riktlinjer kring ändring av kontoplan/konteringsregler samt upprätta kontroller för att säkerställa att rätt kontoplan och konteringsregler används.
- Inför dualitetskrav i samband med upprättande av manuella bokningar utan maskinellt attestkrav.

Översiktlig kontroll av försäkringsskydd (att premien är betald)

lakttagelser

Vi har gått igenom regionens rutiner kring försäkringar. Region Halland arbetar tillsammans med upphandlad försäkringsmäklare Söderberg & Partners sedan 2020-03-01. Försäkringsmäklaren är upphandlad för fyra år. Försäkring är tecknad hos Trygg-Hansa. Regionen har en egen rutin avseende skadeanmälan som avser egendomsskada. De har även tecknat tilläggsförsäkringar kopplat till kriminalitet/förmögenhetsbrott, rättsskydd, tjänsteresor, olycksfall elever samt fordon. Det sker löpande kontakt med försäkringsmäklare, bland annat för rådgivning vid skadeärenden samt andra förfrågningar från verksamheten. Om det sker förändringar i regionens fastighetsbestånd anmäls detta till försäkringsmäklaren för rapportering till försäkringsbolaget. Regionens fastighetsavdelning stämmer årligen av beståndet som en extra kontroll. Förändringar i fordonsbeståndet sker automatiskt till försäkringsbolaget när nya fordon registreras på regionen eller när de avyttrar fordon.

Inhämtat försäkringsbrev gällande regionens företagsförsäkring samt försäkringsfaktura för perioden 2022-03-01 till 2022-12-31. Utförda kontroller av att regionen betalt in fakturan i tid har skett. Förfallo per 2022-06-15, inbetalning har skett per 2022-06-15, varav inbetalning har skett i tid och regionen bedöms därmed ha varit försäkrade hela dess period.

Årslönesumma exkl sociala avgifter enligt försäkringsbrevet uppgår till 3 785 mnkr. 2021 års årsredovisning visar totala löner om 3 785 mnkr. Antal anställda enligt försäkringsbrevet uppgår till 8 541 st. Antal anställda enligt uppgift från regionen uppgick

enligt 2021 års årsredovisning till 8 541 st. Lönesumman samt antal anställda uppdateras årligen och kommer att uppdateras med 2022 års siffror.

Kontroll av inbetalning av skatter och avgifter samt moms

lakttagelser

Granskning skattekontoutdrag:

Inom ramen för granskningen har skattekontoutdrag för perioden 2022-01-01 till 2022-12-31 inhämtats för att bedöma om regionen betalat in skatter och avgifter i tid samt att i rätt tid ha lämnat in deklARATIONER. Vi finner efter utförd granskning av skattekontoutdraget fem kostnadsräntor till ett totalt nettobelopp om -231 kr. Vi har ej påträffat någon förseningsavgift till följd av för sent inlämnad deklARATION. Kostnadsräntorna bedöms ej vara en effekt av sen inbetalning eller för sent inlämnad deklARATION varav de accepteras. Vi bedömer därmed att regionen fullgjort sina skyldigheter avseende att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av skatteförfarandelagen.

Granskning källskatt, sociala avgifter samt F-skatt:

Regionen är registrerad för F-skatt, samt som arbetsgivare. Preliminärskatt betalas in varje månad med 9 248 309 kr.

Regionen lämnar in arbetsgivardeklARATION en gång per månad. Vi har inom ramen för granskningen tagit stickprov på två månader där avstämning mot konton, 2711 (personalens källskatt) och 2731 (sociala avgifter), mot arbetsgivardeklARATION har gjorts. Granskade månader avser april och augusti 2022. Det förekommer differenser för kto 2711, personalens källskatt, dock är differenserna av mindre karaktär och accepteras därmed. I vår granskning har vi inte kunnat genomföra en avstämning av inrapporterade löner i arbetsgivardeklARATIONEN mot bokföringen i resultaträkningen. Det beror på att intjänad semester räknas med i resultaträkningen och att semester periodiseras. Regionen menar på att det bör stämma på årsbasis, men att det förutsätter att alla tar ut sin årliga semester samt eventuell övertid. Därmed kan vi ej uttala oss om korrekta löner har tagits upp i arbetsgivardeklARATIONEN.

Granskning mervärdesskatt

Regionen är registrerad för mervärdesskatt. De lämnar in momsdeklARATION en gång per månad. Vi har inom ramen för vår granskning tagit stickprov på april och augustis momsdeklARATIONER.

Vid avstämning av deklARATION har vi endast stämt av kvittens mot regionens underlag i excel samt mot huvudbok. Detta då det enligt uppgift ej finns någon momsrapport att ta ut. Vid denna avstämning har inga avvikelser framkommit.

Gällande Ludvikamomsen har vi stämt av den del som utgör den största posten, sjukvård grund, även inkluderat folktandvård och tandteknik på grund av gemensam transaktionsfil. Avstämning har skett utan väsentliga avvikelser.

Rekommendationer - Kontroll av inbetalning av skatter och avgifter samt moms

Möjliggör för avstämning i resultaträkningen mot siffror i arbetsgivardeklarationen för att kontrollera att den löpande redovisningen harmoniserar med inlämnade uppgifter till Skatteverket.

Tillse att momsrapporter kan tas ut för avstämning för att stärka den interna kontrollen samt för att tillse att korrekta siffror tas upp i momsdeklarationen.

Anläggningsredovisning (immateriella och materiella)

Stickprovsgranskning av projekt

Iakttagelser

För materiella anläggningstillgångar gäller: Två kriterier ska vara uppfyllda för att en investering ska klassas som just investering. Dels att det totala beloppet överstiger minst två prisbasbelopp samt att den ekonomiska livslängden bedöms vara minst tre år. Om projektet inte faller inom ovannämnda kriterier ska det istället kostnadsföras som en driftskostnad i resultaträkningen. Vi har inom ramen för granskningen analyserat konton för driftskostnader och tagit stickprov på kostnader som överstiger två prisbasbelopp. Vi finner att posterna bokförts korrekt.

I samband med granskning har vi tagit stickprov på 11 aktiveringar som är gjorda under 2022, både inom byggnader samt maskiner och inventarier. Avstämning har skett mot huvudboksutdrag, stickprov på fakturor samt kommentar kring vald nyttjandeperiod. Vi finner att aktiveringarna bedöms vara korrekta.

Inköpsprocessen

Iakttagelser

Vid genomgång av inköpsprocessen har vi skickat ut ett antal frågor som regionen har fått besvara. Vi gör nedan iakttagelser:

- Vid inköp finns inga beloppsbegränsningar för attestanter, ej heller tidsbegränsningar förutom för ersättare. Attesträtten är dock kopplad till kostnadsställen i ekonomisystemet.
- Inhämtad attestordning (riktlinjer för attestering) är beslutad år 2015 (reviderad 2017). Ny attestordning beslutades i februari, vi har i vår granskning utgått från den tidigare versionen, då granskningen avser år 2022.
- Enligt styrdokument för attestering ska respektive nämnd besluta om beslutsattestanter varje år. Vid detta tillfälle görs en systematisk kontroll att attestförteckning är aktuell. När en medarbetare får en annan tjänst eller slutar sin anställning lägger förvaltningen ett ärende till GAS som genomför själva ändringen.
- Vid föregående års granskning var en ny delegationsordning för regionstyrelsen under uppdatering. Vi noterar vid årets granskning att en ny har tagits fram samt att beslut om en ny har fattats i Regionstyrelsen per 9 februari 2022.
- Riktlinjer för inköp och upphandling är framtagna 2017.

Stickprovskontroll av attestrutin samt kontroll att avtal finns

lakttagelser

Vi har för inköpsprocessen tagit stickprov på konto 55510 (inhyrd sjuksköterska bemanningsföretag). Dels för att kontrollera att attestering sker på ett korrekt sätt, två i förening, samt för att se om avtal finns med motpart.

Vi har erhållit en lista över ett attestregister där beslutsattestant samt ersättare framgår. Efter utförd granskning kopplat till attestering finner vi att attestering skett två i förening för samtliga stickprov, där korrekt attestant utfört attestering. Vi finner att det saknas ett avtal med ett av bemanningsföretagen.

Rekommendationer - inköpsprocessen

- Överväg att sätta begränsning i attesträttighet vad gäller belopp och tidsperiod.
- Tillse att beslut tas om ny attestordning.
- Tillse att revidering av riktlinjer för inköp och upphandling görs då ny lagstiftning inom området finns sedan 2017.
- Tillse att avtal finns med samtliga bemanningsföretag.

Bedömning av utbetalningsrutin samt kontroll av behörigheter bank

lakttagelser

Firmatecknare, inom Region Halland, är regiondirektören och regionstyrelsens ordförande, två i förening. Inom den behörigheten finns inga beloppsgränser.

Bankutbetalningar sker enligt uppgift endast via Nordea, vilket därmed innebär att vi endast valt att inhämta bankbehörigheter från Nordea för att säkerställa att bankutbetalningar sker två i förening.

Vid avstämning av bankbehörigheterna framkommer att betalning inte behöver ske i dualitet, främst koncernbetalningar, men även betalningar kopplade till leverantörsbetalningar, corporate access payables. Alla utbetalningar kopplat till leverantörsbetalningar signeras av en person i Nordea, men alla fakturor som ligger för utbetalning är attesterade av två personer i Ekonomisystemet.

Rekommendationer

Tillse att utbetalningar kopplat till leverantörsbetalningar utanför koncernen sker två i förening vid samtliga betalningar.

Intäktprocessen

lakttagelser

Vid genomgång av intäktprocessen har vi skickat ut ett antal frågor som regionen har fått besvara. Vi gör nedan iakttagelser:

Vi har ställt frågan kring om det finns dualitet i samband med upplägg i patientregistret, avseende att en person lägger in uppgifter som sedan annan person kontrollerar att är korrekt. Regionens största försystem VAS och Carita styr upplägg och underhåll av den

största delen av regionens kunder, dvs patienterna. Systemen uppdateras dagligen mot folkbokföringen och därmed får regionen löpande in rätt uppgifter. När det genereras en faktura till Agresso uppdateras kunduppgifter med aktuella uppgifter, varpå korrekt uppgifter finns.

Vid ändring av kunddata krävs ingen attest. Stor del av de ändringar som sker av kunddatan sker via filer från försystem. Dock förekommer manuella ändringar.

Patientavgifter beslutas årligen i Regionfullmäktige och uppdateras i de system som berörs. Regionen har en avgiftsgrupp som bereder ärenden kring avgifter som beslutas politiskt. I samband med ändring av en avgift ser avgiftsgruppen till att det uppdateras i de system som kräver en uppdatering samt ser till att det informeras till berörda. De tillser även att nya eller förändrade avgifter förs in på 1177.se.

Stickprovskontroll av kundfaktura mot avtal/prislista och inbetalning

lakttagelser

Vi har för intäktprocessen tagit stickprov på konto 3360 (regional utveckling - interkommunal ersättning) samt konto 3640 (lokalhyror). Dels för att kontrollera att kundfaktura stämmer mot kundavtal eller prislista samt att inbetalning skett till korrekt belopp.

Vi har erhållit kundavtal, prislista, kundfakturor samt inbetalningskvittenser. Efter utförd granskning har vi kunnat stämma av samtliga stickprov utan avvikelser.

Rekommendationer - intäktprocessen

- Inom ramen för intern kontroll, tillse att införande av attest vid ändring i kunddata sker.
- Överväg införande av kontroller på logglistor för att uppmärksamma otillbörliga förändringar i kunddata.

Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer

Granskning av intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar

lakttagelser

Vid granskningstillfället har svar på granskningen ej erhållits från Regionstyrelsen. Enligt uppgift kommer förvaltningen att arbeta med de rekommendationer som lämnades i ovan nämnd granskning, under år 2023.

Bilagor

Anvisningar ekonomisk uppföljning 2022

Dokumentation av redovisningssystemet. Samlingsplan, systemöversikt

Inköp och upphandling - policy

Underlag attestregister

Bankbehörigheter Nordea

Utbetalningar

Attestordning

Besvarade excelformulär avseende boksluts-, inköps- och intäktsprocessen.

2023-04-12

Marie Lindblad

Rebecca Lindström

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Halland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 24 augusti 2022. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.